

Wolk van niet – weten.

Maar het gebruik van de rede wordt slecht, als hoogmoed of te veel geleerdheid of boekenwijsheid haar opblazen, zoals dit bijvoorbeeld bij sommige geestelijken het geval is. Zij streven ernaar bekend te worden, niet om hun kennis van goddelijke en stichtende zaken, maar als trotse geleerden, maar dan van de duivel, en als doctors, maar dan van ijdelheid en leugen. Bij iedereen, mannen en vrouwen, religieuzen en leken, wordt de normale rede slecht, wanneer deze hen trots maakt op hun wereldse prestaties, en wanneer zij haken naar eer, naar bezit, naar ijdel behagen en populariteit in deze wereld.

De ene is het actieve, de andere het beschouwende leven. Het actieve leven staat lager, het beschouwende hoger. Het actieve leven bestaat ook weer uit twee delen, een hoger en een lager deel, en zo heeft ook het beschouwende leven twee delen, een hoger en een lager. Deze twee wijzen van leven zijn verbonden; en ook al zijn zij verschillend, toch hangen zij van elkaar af. Wat wij het hogere deel van het actieve leven noemen is hetzelfde als het lagere deel van het beschouwende. Niemand kan echt actief zijn, als hij niet voor een deel beschouwend is; en evenmin kan iemand volledig beschouwend zijn, tenminste hier op aarde niet, zonder voor een deel actief te zijn. Het actieve leven wordt hier op aarde begonnen en ook beëindigd. Maar met het beschouwende leven is dat niet het geval. Dat begint in dit leven en gaat eeuwig door. Het deel dat Maria gekozen heeft 'zal haar niet ontnomen worden' (Lk. 10,42).

Juist zoals het, vanuit ons standpunt gezien, een mens onmogelijk is om het hogere deel van het actieve leven te beoefenen zonder tijdelijk het lagere los te laten, zo kan niemand tot het hogere deel van het beschouwend leven komen, zonder het lagere los te laten. En juist zoals het voor iemand die mediteert ongepast en belemmerend is om zich bezig te houden met zijn 'uiterlijke werken' (wat hij gedaan heeft of nog doen moet), ook al zouden deze werken nog zo goed en heilig zijn, even ongepast en belemmerend zou het zijn voor iemand die behoort te werken in goddelijke duisternis, welke de wolk van niet-weten is, en wiens liefdesdrang uitgaat naar God zelf, om hoe dan ook toe te staan dat gedachten en overwegingen aangaande Gods wonderwerken, zijn goedheid in ons of welke van zijn schepselen dan ook, stoffelijk of geestelijk, zich indringen tussen hemzelf en zijn God, hoe aangenaam en inspirerend die gedachten ook zijn mogen.

Dat de ware contemplatief zich niet bemoeit met het actieve leven, noch met wat met betrekking tot hemzelf gedaan en gezegd wordt; en ook antwoordt hij niet tot zijn eigen verontschuldiging hen die hem laken.

Precies zoals Marta klaagde over haar zuster Maria, zo klagen tegenwoordig nog de actieven over de contemplatieven. Want als er iemand is, in welke groepering dan ook, bij regulieren of seculieren (ik sluit niemand uit), die zich door Gods genade en leiding gedrongen voelt om alle uiterlijke activiteit op te geven en zich geheel toe te leggen op het beschouwend leven, en die, zoals ik al zei, weet wat hij begint, met de instemming van zijn geweten en van zijn raadsman, dan zul je prompt zien dat zijn broeders en zusters, zijn vrienden en een hele zwerm anderen, die niets weten van zijn innerlijke drang of van het beschouwend leven zelf, met allerlei klachten komen aanzetten, hem felle verwijten maken, en hem zeggen dat hij zo zijn tijd verknoeit. En zij zullen allerlei verhalen opdissen, sommige waar gebeurd, andere niet, over mannen en vrouwen die zich in het verleden aan zo'n leven gegeven hebben en ten val gekomen zijn. Maar nooit een verhaal over hen die het tot een goed einde gebracht hebben.

Daarom geloof ik dat wij hen moeten verontschuldigen; zij hebben eenvoudig geen idee van een leven dat beter is dan het hunne. Bovendien, als ik terugdenk aan de ontelbare fouten die ik vroeger zelf in woord en daad uit onwetendheid heb begaan, dan realiseer ik mij tegelijkertijd: wanneer ik van God vergeving heb verkregen voor deze zonden uit onwetendheid, dan moet ik in eerlijke naastenliefde en barmhartigheid ook altijd andermans onwetende woorden en daden verontschuldigen. Anders zou ik anderen echt niet behandelen zoals ik verlang dat zij mij zouden doen.

De volledige tekst van dit boek kan onder andere worden gevonden op <http://www.sporevangod.nl/wolk-van-niet-weten.html>